

Jaarrekening 2016

Zuyderland Zorgcentra BV

Inhoudsopgave

1	JAARREKENING 2016	2
1.1	<i>Balans per 31 december 2016 (na resultaatbestemming)</i>	2
1.2	<i>Resultatenrekening over 2016</i>	3
1.3	<i>Kasstroomoverzicht over 2016</i>	4
1.4	<i>Grondslagen van waardering en resultaatbepaling</i>	5
1.4.1	Algemeen	5
1.4.2	Waardering activa en passiva	7
1.4.3	Grondslagen van resultaatbepaling.....	12
1.5	<i>Toelichting op de balans per 31 december 2016</i>	14
1.6.1	Mutatieoverzicht materiële en financiële vaste activa	24
1.6.2	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	25
1.7	<i>Overzicht langlopende schulden ultimo 2016</i>	26
1.8	<i>Toelichting op de resultatenrekening over 2016</i>	27
2	OVERIGE GEGEVENS.....	34
2.1	<i>Statutaire regeling resultaatbestemming</i>	34
2.2	<i>Nevenvestigingen</i>	34
3	CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	35

1 JAARREKENING 2016

1.1 Balans per 31 december 2016 (na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-16</u> €	<u>31-dec-15</u> €
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	44.286.455	45.665.510
Financiële vaste activa	2	<u>424.942</u>	<u>849.881</u>
Totaal vaste activa		44.711.397	46.515.391
Vlottende activa			
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	3	456.444	0
Vorderingen en overlopende activa	4	49.638.699	49.146.137
Liquide middelen	5	<u>12.997.164</u>	<u>11.173.183</u>
Totaal vlottende activa		63.092.307	60.319.320
Totaal activa		<u><u>107.803.704</u></u>	<u><u>106.834.711</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal		106.682	106.682
Bestemmingsfondsen		38.548.504	37.271.640
Algemene en overige reserves		<u>5.693.733</u>	<u>5.234.299</u>
Totaal eigen vermogen	6	44.348.919	42.612.621
Vorzieningen	7	7.345.839	5.381.917
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	8	41.225.310	44.442.229
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	3	0	321.495
Kortlopende schulden en overlopende passiva	9	<u>14.883.636</u>	<u>14.076.449</u>
Totaal kortlopende schulden		14.883.636	14.397.944
Totaal passiva		<u><u>107.803.704</u></u>	<u><u>106.834.711</u></u>

1.2 Resultatenrekening over 2016

	Ref.	<u>2016</u> €	<u>2015</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	11	129.755.377	127.072.198
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)	12	3.124.298	3.103.772
Overige bedrijfsopbrengsten	13	2.505.953	2.761.968
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>135.385.628</u>	<u>132.937.938</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	14	72.634.094	68.786.602
Afschrijvingen op materiële en financiële vaste activa	15	6.139.066	5.874.226
Overige bedrijfskosten en bijzondere lasten	16	53.364.482	52.719.692
Som der bedrijfslasten		<u>132.137.642</u>	<u>127.380.520</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		3.247.986	5.557.418
Financiële baten en lasten	17	1.511.688	1.760.736
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>1.736.298</u>	<u>3.796.682</u>
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>1.736.298</u></u>	<u><u>3.796.682</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2016</u> €	<u>2015</u> €
Toevoeging:			
Bestemmingsfonds		1.276.864	3.329.148
Algemene en overige reserves		459.434	467.534
		<u>1.736.298</u>	<u>3.796.682</u>

1.3 Kasstroomoverzicht over 2016

	Ref.	2016		2015	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			3.247.986		5.557.418
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	1	4.767.297		4.701.314	
- mutaties voorzieningen	7	<u>1.963.922</u>		<u>-368.972</u>	
			6.731.219		4.332.342
Veranderingen in vlottende middelen:					
- vorderingen	4	-1.100.766		122.121	
- vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging	3	-777.939		1.977.099	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	9,17	<u>1.360.823</u>		<u>-7.888.486</u>	
			-517.882		-5.789.266
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>9.461.323</u>		<u>4.100.494</u>
Ontvangen interest	17	608.204		418.239	
Betaalde interest	17	<u>-2.065.324</u>		<u>-2.026.463</u>	
			<u>-1.457.120</u>		<u>-1.608.224</u>
			-1.457.120		-1.608.224
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			8.004.203		2.492.270
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	1	-3.216.200		-3.093.773	
Desinvesteringen materiële vaste activa	1	-4.088		0	
Overige mutaties financiële vaste activa	2	<u>424.939</u>		<u>424.939</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			<u>-2.795.349</u>		<u>-2.668.834</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	8	0		8.400.000	
Extra aflossing langlopende schulden	8	21		0	
Aflossing langlopende schulden	8	-3.216.940		-3.899.775	
Mutatie a fonds perdu	1	<u>-167.954</u>		<u>-156.738</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-3.384.873		4.343.487
Mutatie geldmiddelen			<u>1.823.981</u>		<u>4.166.923</u>
<i>De geldmiddelen hebben zich als volgt ontwikkeld:</i>					
			2016		2015
			€		€
Stand geldmiddelen per 1 januari			11.173.183		7.006.260
Stand geldmiddelen per 31 december			<u>12.997.164</u>		<u>11.173.183</u>
			<u>1.823.981</u>		<u>4.166.923</u>

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.
De veranderingen in vlottende middelen (vorderingen en kortlopende schulden), betreft met name het verloop in de rekening courant posities met de overige Zuyderland entiteiten.

1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

1.4.1 Algemeen

Groepsverhoudingen

Zuyderland is ontstaan uit een fusie tussen Atrium Medisch Centrum Parkstad en Orbis Medisch en Zorgconcern. Deze fusie is per 1 januari 2015 geëffectueerd. Stichting Atrium Medisch Centrum Parkstad en Stichting Orbis Medisch Centrum zijn vanaf die datum opgegaan in de nieuwe Stichting Atrium-Orbis Medisch Centrum, welke per 1 juli 2015 de naam Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft gekregen.

Het Zuyderland concern is actief in een breed scala van zorgactiviteiten in de regio Midden en Zuid-Oost Limburg. Deze zorgactiviteiten zijn ondergebracht in twee afzonderlijke stichtingen, elk met diverse deelnemingen. De ziekenhuisactiviteiten worden uitgevoerd in de Stichting Zuyderland Medisch Centrum. Deze stichting is eigenaar van diverse aan het ziekenhuis gelieerde activiteiten, gezamenlijk in de groepsjaarrekening verantwoord onder het "Cure-Segment". Specifieke zorgactiviteiten zijn gebundeld in het "Care-segment" en juridisch ondergebracht in de Stichting Zuyderland Zorg. De activiteiten van het Care segment omvatten zorgcentra, jeugdgezondheidszorg, thuiszorg en huishoudelijke hulp.

Beide stichtingen zijn met elkaar verbonden middels een personele unie en met een gezamenlijke Raad van Bestuur en Raad van Toezicht.

Stichting Zuyderland Medisch Centrum is aangewezen als groepshoofd voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening van het Zuyderland concern. Zuyderland Zorgcentra BV maakt onderdeel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

De Stichting Zuyderland Zorg bezit 100% van de aandelen van Zuyderland Zorgcentra BV.

Zuyderland Zorgcentra BV bestaat uit acht zorgcentra en twee hospices waar verpleging en verzorging wordt geboden. Het werkgebied bestaat uit de gemeenten Sittard-Geleen, Beek, Stein, Schinnen en Echt-Susteren.

Voor het jaarverslag bij deze jaarrekening wordt verwezen naar het maatschappelijk jaardocument 2016 van Zuyderland.

Vestigingsgegevens

Zuyderland Zorgcentra BV is statutair gevestigd aan het Dr. H. van der Hoffplein 1 te Sittard-Geleen.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 655 inzake de jaarverslaggeving door zorginstellingen, en Titel 9 Boek 2 BW.

Continuïteitsveronderstelling

Zuyderland heeft met een bankenconsortium een meerjarige financieringsovereenkomst. Deze meerjarige financieringsovereenkomst voorziet in de versterking van de solvabiliteit. Zuyderland voldoet aan de eisen die het bankenconsortium aan Zuyderland stelt.

Zuyderland Zorgcentra is daarnaast geconfronteerd met de effecten van de decentralisatie bij de langdurige zorg. Deze decentralisatie heeft zich vertaald in dalende omzet, maar heeft niet geleid tot een verlieslatende situatie.

Derhalve heeft Zuyderland Zorgcentra BV de jaarrekening opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Stelselwijzigingen

In 2016 hebben geen stelselwijzigingen plaatsgevonden.

Schattingwijzigingen

Als gevolg van de gewijzigde bekostiging heeft Zuyderland Zorgcentra BV een inschatting gemaakt van de verwachte economische levensduur van de panden. Dit heeft in 2016 niet geleid tot een additionele aanpassing van de afschrijvingstermijn van de zorglocaties.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige periode waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2015 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen die onderdeel uitmaken van het Zuyderland concern worden aangemerkt als verbonden partij. Zuyderland Zorgcentra BV heeft de volgende verbonden rechtspersonen die zich als volgt laten onderverdelen in de segmenten Cure en Care:

Segment Cure:

- Stichting Zuyderland Medisch Centrum, Heerlen (groepshoofd);
- Zuyderland Geestelijke Gezondheidszorg BV, Sittard-Geleen (100%);
- Holding ZMS BV, Sittard-Geleen (100%);
- Parking Atrium BV, Heerlen (100%);
- Stichting Beheer Kunstcollectie Zuyderland Medisch Centrum, Heerlen (100%);
- Stichting ZBC Zuyderland-Eyescan Limburg, Sittard-Geleen (100%);
- BV Exploitatie Zorgboulevard, Sittard-Geleen (100%);
- Stichting ZBC Zuyderland Medisch Centrum, Heerlen (50%, overwegende zeggenschap als gevolg van 2/3 stemrecht in de Raad van Toezicht);
- Mitralis Zuyderland Klinieken BV, Heerlen (100%);
- Mitralis Expertise Wondzorg BV, Heerlen (50,2%);
- Nederlandse Obesitaskliniek Zuid BV, Brunssum (24,5%);
- Eerste Lijns Plus Centrum BV, Heerlen (49%);
- Maasland Urologica BV, Sittard-Geleen (51%);
- Orbis Mooi BV, Sittard-Geleen (100%);
- Orbis Vigor BV, Geleen (75%);
- Medisch Coördinatiecentrum Omnes BV, Sittard-Geleen (50%);
- Stichting Hof van Onthaasting, Sittard-Geleen (14%);
- Stichting Fondsenwerving Hof van Onthaasting, Sittard-Geleen (14%);
- Stichting Dermatologisch Lasercentrum Maasland, Sittard-Geleen (50%);
- Zuyderland-Eyescan Limburg BV, Geleen (50%);
- Futsure Health BV, Hoofddorp (50%);
- Meditta Medisch Centrum BV, Echt (24,5%);
- Mitralis KNO BV, Heerlen (20%);
- Mitralis Diagnostisch Centrum BV, Heerlen (20%).

Per 20 december 2016 heeft Stichting Zuyderland Medisch Centrum alle aandelen van de voormalige minderheidsdeelneming Wondzorg Innovatie BV (48%) verkocht waardoor Wondzorg Innovatie BV vanaf deze datum geen deel meer uitmaakt van Zuyderland.

Segment Care:

- Stichting Zuyderland Zorg, Sittard-Geleen;
- Zuyderland Wijkgebouwen BV, Sittard-Geleen (100%);
- Zuyderland Jeugdgezondheidszorg BV, Sittard-Geleen (100%);
- Zuyderland Thuiszorg BV, Sittard-Geleen (51%);
- Zuyderland Huishoudelijke Hulp BV, Sittard-Geleen (51%), geen overwegende zeggenschap, betreft een joint venture.

De onderlinge transacties betreffen met name:

- Interne verrekening van personele en materiële kosten vanwege onderlinge (facilitaire) dienstverlening.
- Renteverrekeningen als gevolg van de intercompany rekening-courantverhoudingen;
- Opbrengsten uit hoofde van onderaannemerschap. Zuyderland Zorgcentra BV heeft een gedeelte van de onder haar WTZi-toelating vallende zorgactiviteiten uitbesteed aan de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en Zuyderland Thuiszorg BV. De daarmee samenhangende kosten worden op basis van de opbrengsten door voorgenoemde entiteiten aan Zuyderland Zorgcentra BV in rekening gebracht.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Grondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

1.4.2 Waardering activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar Zuyderland Zorgcentra BV zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere

waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op onderhanden projecten en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen: 2-10%;
- Verbouwingen en installaties: 5-10%;
- Inventarissen: 10%;
- Automatiseringsapparatuur: 20%;
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 5-20%.

Gebouwen waarvan bekend is dat deze op korte termijn buiten gebruik worden gesteld, worden versneld afgeschreven.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als éénmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Groot onderhoud

Periodiek groot onderhoud wordt geactiveerd, voor zover aan de activeringscriteria wordt voldaan. Onderhoudskosten die niet aan de activeringscriteria voldoen, worden ten laste van het resultaat gebracht op het moment dat deze zich voordoen.

Wijziging bekostiging kapitaallasten, overgangsregime en Richtlijn 655 Zorginstellingen

In het kader van prestatiebekostiging is in de AWBZ zorg een normatieve huisvestingscomponent (NHC) ontwikkeld, waarbij de intramurale zorg wordt vergoed op basis van zorgzwaartepakketten. Deze methodiek is vanaf 1 januari 2012 ingevoerd en leidt stapsgewijs tot integrale tarieven. De kapitaallasten worden uiteindelijk verdiend op basis van volledig integrale tarieven en op basis van geleverde zorg. De sector wordt daarmee risicodragend voor de kapitaallasten. Met een overgangsregeling wordt voor instellingen de budgetgarantie voor de kapitaallasten stapsgewijs afgebouwd. Van 2012 tot 2018 ontvangen zorgaanbieders een kapitaallastenvergoeding, deels gebaseerd op een gemiddelde vergoeding en deels afhankelijk van de NHC-vergoeding. Vanaf 2018 geldt een volledig integraal tarief voor de WLZ. In 2016 is het risicodragend deel van de kapitaallasten van de in de WLZ geleverde zorg gesteld op 70%.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald op basis van de bedrijfswaarde berekening waarbij de boekwaarde van de activa wordt vergeleken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

De bedrijfswaarde berekening is opgesteld voor het gehele Zuyderland concern als ook afzonderlijk voor de Stichting Zuyderland Zorg (beide dus inclusief Zorgcentra). Voor deze bedrijfswaardeberekening zijn veronderstellingen over de uitwerking van het overgangsregime, tarieven in de toekomstige bekostigingssystemen, ontwikkeling van de productie, lange termijn huisvestingsplannen, ontwikkeling van kosten en disconteringsvoeten in een basisscenario uitgewerkt. Vervolgens is een gevoeligheidsanalyse (downsize) uitgewerkt. Bij een rekenrente van 6% leiden zowel het basisscenario als de gevoeligheidsanalyse tot een bedrijfswaarde die hoger is dan de boekwaarde ultimo 2016.

Tevens is voor Zuyderland Zorgcentra BV per individueel gebouw vastgesteld dat de vergoedingen voor kapitaallasten vanuit de NHC tarieven en overgangsregelingen dekkend zijn voor de werkelijke kapitaallasten. Hierbij is rekening gehouden met geplande investeringen en groot onderhoud zoals vastgelegd in het in 2012 opgestelde en jaarlijks (recentelijk in 2016) herijkte lange termijn huisvestingsplan. Ook hierbij is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd, waarbij gerekend is met een aanzienlijk lagere bezetting van de gebouwen. Ook dit conservatieve scenario leidt niet tot een bijzondere waardevermindering per balansdatum.

Landelijke ontwikkeling in de langdurige zorg

Het kabinet heeft de vroegere Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) vanaf 2015 hervormd. Doel is om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen. Zo nodig met ondersteuning van de gemeente of zorg via de zorgverzekering.

De hervorming van de langdurige zorg betekent onder andere:

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo);

De gemeente draagt zorg voor voor de ondersteuning van burgers. De Wmo is gericht op deelneming in de samenleving. De wet regelt hulp en ondersteuning, die past bij de persoonlijke omstandigheden van mensen.

Zorgverzekeringswet (Zvw);

Wijkverpleegkundigen gaan thuis meer verpleging en verzorging leveren. Via de Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt medische en de verpleegkundige zorg geregeld.

Wet langdurige zorg (Wlz);

De Wlz is er voor mensen die behoefte hebben aan permanent toezicht. Zij hebben 24 uur zorg per dag nodig in de directe nabijheid. De Wlz vervangt de AWBZ.

Zowel de Wmo als de Wlz kennen als ingangsdatum 1 januari 2015. De extramuralisering van de zorg in combinatie met besparingsdoelstellingen in de Wmo leiden tot financiële druk in de zorgsector welke tot uiting zal komen in de zorginkoop in de komende jaren. Zuyderland Zorgcentra BV heeft in de samenstelling van haar vastgoedbezit reeds voldoende flexibiliteit ingebouwd om mogelijke afbouw van bedden capaciteit relatief pijnloos te kunnen realiseren. Dit blijkt tevens uit een uitgevoerde gevoeligheidsanalyse waarbij ook bij een aanzienlijk lagere bezettingsgraad op géén van de panden een tekort op de kapitaallastendekking ontstaat.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstrekke leningen en overige vorderingen

Verstrekke leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Zuyderland Zorgcentra BV maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten en houdt geen handelsportefeuille aan.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

- De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs.
- De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitopslagen.
- De reële waarde van derivaten waarbij collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de (Eonia) swapcurve, omdat door de uitwisseling het krediet- en liquiditeitsrisico wordt gemitigeerd.
- De reële waarde van derivaten waarbij geen collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de relevante swapcurve vermeerderd met krediet- en liquiditeitopslagen.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het kopje Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen (tenzij anders vermeld). Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding wordt ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

De voorziening reorganisatie- en veranderkosten dient ter dekking van de in 2009 doorgevoerde reorganisatie.

De voorziening uitgestelde personeelsbeloningen betreft de verplichtingen die voortvloeien uit de aanwezigheid van een langdurig dienstverband, in het bijzonder jubileumuitkeringen. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 0,98% (in 2015 bedroeg de rekenrente 1,62%). In de berekening is tevens rekening gehouden met verwachte toekomstige salarisstijgingen en verwachte tussentijdse uitstroom van personeelsleden.

De voorziening langdurig zieken is een verplichting tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. Deze wordt elk jaar per balansdatum opnieuw beoordeeld en samengesteld aan de hand van informatie over medewerkers die op dat moment langer dan één jaar ziek zijn.

Voorziening ziektewet tijdelijke dienstverbanden: In het kader van de modernisering Ziektewet is in 2014 gekozen voor eigenrisicodragerschap voor de Ziektewet flex. Hiervoor is in 2014 een voorziening opgenomen, welke in 2016 is bijgesteld aan de hand van de lopende dossiers. De voorziening zal elk jaar per balansdatum opnieuw berekend worden aan de hand van de gegevens van tijdelijke personeelsleden die per balansdatum ziek uit dienst zijn. Op basis van statistische informatie wordt de verwachte uitkering berekend op basis van leeftijd en de tijd dat de medewerker al ziek is per einde balansdatum.

Voorziening financiële gevolgen 65+: voor het eigenrisicodragerschap WGA (werkherhating gedeeltelijke arbeidsongeschikten) is een verzekering afgesloten. Vanwege de wetswijziging omtrent de AOW leeftijd vallen enkele medewerkers die een WGA uitkering ontvangen niet onder de dekking vanaf hun 65^e leeftijd. Ultimo 2014 is hiervoor een voorziening opgenomen. De huidige verzekering voorziet wel in deze dekking. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 0,98% (in 2015 bedroeg de rekenrente 1,62%).

Voorziening reguliere PLB uren betreft een voorziening voor de reeds opgebouwde maar nog niet opgenomen PLB rechten van medewerkers.

De voorziening éénmalige bijschrijving 200 PLB uren (overgangsregeling 45 jaar en ouder): in aanvulling op artikel 13.2.1 lid 1 ontvangt de werknemer die op 31 december 2009 45 jaar is, maar nog geen 50 jaar, en 10 jaar in dienst is binnen de zorgsector (werkings sfeer PfZW), in de maand waarin hij/zij 55 jaar wordt, een eenmalige storting in het PLB van 200 uur. Bij bepaling van het totale recht per werknemer wordt rekening gehouden met de van toepassing zijnde deeltijdfactor en worden dezelfde tarieven en opslagpercentages gehanteerd als bij de reservering verlofuren. Het recht op de maximaal 200 PLB uren ligt in de toekomst en wel in de maand waarin iemand die aan de voorwaarden voldoet 55 jaar wordt. Hiervoor is reeds in 2011 een voorziening getroffen voor de volledige 200 uur. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde (op basis van een rekenrente van 0,98%; in 2015 bedroeg de rekenrente 1,62%).

Voorziening WGA (werkherhating gedeeltelijk arbeidsgeschikten) verzekering eigen risico: Zuyderland Zorgcentra is eigen risicodragers voor de WGA. Vanaf 2016 is besloten om bij de huidige verzekeraar maar voor 50% verzekerd te zijn. Voor het gedeelte van 50% waarover Zuyderland risico loopt is een voorziening opgenomen. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening Onregelmatigheidstoeslag: Dit betreft een voorziening voor onregelmatigheidstoeslag over vakantiedagen met betrekking tot voorgaande jaren. De huidige cao onderhandelingen zijn nog lopende en de NVZ adviseert haar leden een voorziening op te nemen ter hoogte van haar voorstel zijnde een eenmalige uitkering van 8,3% over de onregelmatigheidstoeslag over de jaren 2012, 2013 en 2014. Zuyderland heeft besloten om dit advies over te nemen.

Schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven in de paragraaf Financiële instrumenten.

1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Uitgangspunten sociaal domein

Bij het bepalen van de Wmo-omzet heeft Zuyderland Zorgcentra de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals onderstaand opgenomen. Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ overgeheveld van de zorgkantoren naar de gemeenten ('decentralisatie')

Als gevolg van deze decentralisatie is er voor 2016 sprake van een bepaalde mate van omzetonzekerheden. Hieraan ligt een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat per gemeente andere producten zijn afgesproken en separate voorwaarden gelden (tijdige aanwezigheid van een geldige beschikking, woonplaatsbeginsel, feitelijke zorglevering, zelfindicatie door medewerkers, e.d.). Hoewel hiervoor momenteel geen vermoeden toe bestaat, kunnen nog uit te voeren controles door gemeenten op overeengekomen prestatieafspraken zoals arrangementsdoelen en (tijdig) gebruik van iWmo tot correcties op de omzet van 2016.

Uitgangspunten Wijkverpleging

Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie van de Wlz zorg (onder meer wijkverpleging) overgeheveld van de zorgkantoren naar de zorgverzekeraars. Zoals dit ook al in 2013 is gebeurd met de geriatrische revalidatiezorg.

Als gevolg van deze decentralisatie is er voor 2016 sprake van een bepaalde mate van omzetonzekerheden. Hieraan liggen een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat binnen de wijkverpleging er sprake is sprake van inherent ontbrekende onafhankelijke indicatie (wettelijk zo verankert) door zorgaanbieders en het ontbreken van een onafhankelijk indicatieorgaan. Hetgeen kan leiden tot discussies over de prikkels in het stelsel en in individuele gevallen zou kunnen leiden tot bijstelling van het oorspronkelijk geïndiceerde niveau met mogelijke effecten voor de financiële verrekening en verantwoording bij materiële controles door de zorgverzekeraars. Dergelijke materiële controles kunnen ook plaatsvinden op de geriatrische revalidatiezorg met nagekomen effecten.

De raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en waar mogelijk verwerkt in deze jaarrekening.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat Zuyderland Zorgcentra BV zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Zuyderland Zorgcentra BV heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Zuyderland Zorgcentra BV. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. De aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord en, voor zover de aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen. Zuyderland Zorgcentra BV heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsden. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2016 bedroeg de dekkingsgraad 90%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 127%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 12 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de resultatenrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt. De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belasting tarieven die zijn vastgesteld op de verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Zuyderland Zorgcentra BV heeft een zogenaamde zorgvrijstelling voor de vennootschapsbelasting. Om voor deze vrijstelling in aanmerking te komen moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- werkzaamhedentoets: op basis van artikel 5, lid 1, sub c, onderdeel 1 VPB 1969 zijn 'lichamen welke uitsluitend of nagenoeg uitsluitend werkzaamheden verrichten welke bestaan uit het genezen, verplegen of verzorgen van zieken, kraamvrouwen, mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, wezen of ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen' vrijgesteld van vennootschapsbelasting.
- winstbestemmingstoets: wanneer het lichaam winst behaalt, dient de winst uitsluitend ten goede te kunnen komen aan een vrijgesteld lichaam dat aan eerder vermelde voorwaarden voldoet of aan een algemeen maatschappelijk belang.

Zuyderland Zorgcentra BV vormt tezamen met de groepsmaatschappijen Stichting Zuyderland Medisch Centrum, Zuyderland GGZ BV, Holding ZMS BV, Parking Atrium BV, Maasland Urologica BV, Orbis Mooi BV, Orbis Vigor BV, BV Exploitatie Zorgboulevard, Stichting Zuyderland Zorg, Zuyderland Jeugdgezondheidszorg BV, Zuyderland Thuiszorg BV, Zuyderland Wijkgebouwen BV en Zuyderland Huishoudelijke Hulp BV een fiscale eenheid voor de heffing van omzetbelasting. De omzetbelasting is in elk van de vennootschappen opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende entiteit als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) rente. Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

1.5 Toelichting op de balans per 31 december 2016

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	31.865.592	34.016.599
Machines en installaties	4.135.323	4.709.834
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	8.564.685	7.836.101
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	553.374	103.449
Subtotaal Materiële Vaste Activa	<u>45.118.974</u>	<u>46.665.983</u>
AF: A Fonds Perdu	832.519	1.000.473
Totaal materiële vaste activa	<u>44.286.455</u>	<u>45.665.510</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :

Boekwaarde per 1 januari	45.665.510	47.116.313
Bij: investeringen (incl. investeringen Onder Handen Projecten)	3.216.200	3.093.773
Af: afschrijvingen	4.767.297	4.701.314
Af: desinvesteringen	-4.088	0
Subtotaal Boekwaarde per 31 december	<u>44.118.501</u>	<u>45.508.772</u>
Bij: mutatie A Fonds Perdu	167.954	156.738
Boekwaarde per 31 december	<u>44.286.455</u>	<u>45.665.510</u>

Toelichting:

De investeringen in 2016 hebben met name betrekking op inventarissen en levensduur verlengend onderhoud ten behoeve van de zorglocaties.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.6. Voor de verstrekte zekerheden wordt verwezen naar onderdeel 10 "Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen".

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Te verrekenen afschrijvingen inzake buiten gebruik gestelde materiële vaste activa	424.942	849.881
Totaal financiële vaste activa	<u>424.942</u>	<u>849.881</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

Boekwaarde per 1 januari	849.881	1.274.820
Af: afschrijvingen	424.939	424.939
Boekwaarde per 31 december	<u>424.942</u>	<u>849.881</u>

Toelichting:

De financiële vaste activa betreffen het gesloopte zorgcentrum Invia en de gesloopte aanbouw van het zorgcentrum St. Jan Geleen. Deze worden in 6 jaar (van 2012 tot en met 2017) afgeschreven en gecompenseerd in de opbrengsten wettelijk budget.

3. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / Wlz

	<u>t/m 2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	270.073	1.655.604	-321.495		1.604.182
Financieringsverschil boekjaar	0	0	0	456.444	456.444
Correcties voorgaande jaren	-129.139	-129.394	-153.659		-412.192
Betalingen/ontvangsten	-140.934	-1.526.210	475.154		-1.191.990
Subtotaal mutatie boekjaar	-270.073	-1.655.604	321.495	456.444	-1.147.738
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>456.444</u>	<u>456.444</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

Verpleging & Verzorging Noord

c

c

c

a

Verpleging & verzorging Zuid

c

c

c

a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	456.444	0
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	321.495
	<u>456.444</u>	<u>-321.495</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar (Wlz excl. GGZ)

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	95.408.395	93.273.684
Af: ontvangen voorschotten	94.951.951	93.595.179
Af: overige ontvangsten	0	0
Saldo per 31 december 2016	<u>456.444</u>	<u>-321.495</u>

Toelichting:

Het financieringssaldo tot en met 2015 is geheel afgewikkeld in 2016.

4. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	1.116.965	468.613
Overige vorderingen	337.391	91.494
Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen	47.432.757	46.081.672
Vooruitbetaalde bedragen	41.714	102.935
Nog te ontvangen bedragen	698.250	2.344.457
Vorderingen op groepsmaatschappijen	11.622	56.966
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>49.638.699</u>	<u>49.146.137</u>

Toelichting:

Vorderingen op debiteuren: de stijging ten opzichte van 2015 wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de vordering ZVW op zorgverzekeraars. In 2015 is eenmalig een voorschot verleend dat in dat jaar verrekend werd met de laatste facturen hetgeen de vordering ultimo 2015 verlaagd heeft. De voorziening die in aftrek op de vorderingen inzake debiteuren is gebracht vanwege verwachte oninbaarheid bedraagt € 0k (2015: € 36k).

Overige vorderingen: de vordering heeft met name betrekking op de verzekering van het eigenrisicodragerschap van de kosten UWV inzake langdurige zieke (ex-)medewerkers.

Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen: dit betreft voornamelijk de structurele intercompany leningen welke verstrekt zijn aan Stichting Zuyderland Medisch Centrum (€ 37 mln) en Stichting Zuyderland Zorg (€12 mln). Deze structurele leningen worden jaarlijks stilzwijgend verlengd en de hoogte van de faciliteit kan jaarlijks worden herzien. De renteberekening over deze leningen vindt plaats op basis van 1-jaars Euribor + 1,0%.

De overige intercompany rekening courant verhoudingen worden periodiek verrekend en hier wordt geen rente over gerekend. De stijging van de totale rekening-courant verhoudingen ten opzichte van 2015 wordt veroorzaakt door een hogere intercompanyvordering op Stichting Zuyderland Medisch Centrum als gevolg van nog te verrekenen crediteurenbetalingen.

Vooruitbetaalde bedragen: het saldo per 31 december 2016 heeft betrekking op vooruitbetaalde huur- en servicekosten.

Nog te ontvangen bedragen: deze post heeft voornamelijk betrekking op een nog te ontvangen verrekening op verbonden partijen.

Alle vorderingen hebben een kortlopend karakter.

5. Liquide middelen

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Bankrekeningen	12.969.565	11.145.408
Kassen	27.599	27.775
Totaal liquide middelen	<u>12.997.164</u>	<u>11.173.183</u>

Toelichting:

Voor een toelichting van de stijging van de liquide middelen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de organisatie.

PASSIVA

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Kapitaal	106.682	106.682
Bestemmingsfondsen	38.548.504	37.271.640
Algemene en overige reserves	5.693.733	5.234.299
Totaal eigen vermogen	<u>44.348.919</u>	<u>42.612.621</u>

Toelichting:

In het bedrag van € 107k is een bedrag opgenomen van € 18k geplaatst aandelenkapitaal. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 90k met een nominale waarde van € 1 per aandeel.

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 01-jan-16</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-16</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	106.682	0	0	106.682
Totaal kapitaal	<u>106.682</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>106.682</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 01-jan-16</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-16</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen	37.271.640	1.276.864	0	38.548.504
Totaal bestemmingsfondsen	<u>37.271.640</u>	<u>1.276.864</u>	<u>0</u>	<u>38.548.504</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 01-jan-16</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-16</u>
	€	€	€	€
Algemene reserve	5.234.299	459.434	0	5.693.733
Totaal algemene en overige reserves	<u>5.234.299</u>	<u>459.434</u>	<u>0</u>	<u>5.693.733</u>

Toelichting:

De algemene reserve wordt gevormd op basis van het jaarlijkse vrije resultaat, dat niet wordt aangewend voor specifieke doeleinden.

De post bestemmingsfondsen betreft reserves inzake de Wet langdurige zorg. Hierover zijn contractuele afspraken gemaakt met het Zorgkantoor.

De mutatie eigen vermogen is het gevolg van het positief resultaat in 2016 (€ 1,7mln).

7. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 01-jan-16	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€	€
Voorziening reorganisatie- en veranderkosten	32.187	2.873	35.060	0	0
Voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen	823.093	285.426	116.180	0	992.339
Voorziening langdurig zieken	428.107	0	0	105.168	322.939
Voorziening ziektewet tijdelijke dienstverbanden	71.762	10.794	0	0	82.556
Voorziening financiële gevolgen 65+	44.826	0	0	38.151	6.675
Voorziening reguliere PLB uren	3.453.231	1.662.897	929.509	0	4.186.619
Voorziening eenmalige bijschrijving 200 PLB uren	528.711	7.297	0	126.770	409.238
Voorziening WGA verzekering E.R.	0	249.143	0	0	249.143
Voorziening onregelmatigheidstoeslag	0	1.096.330	0	0	1.096.330
Totaal voorzieningen	<u>5.381.917</u>	<u>3.314.760</u>	<u>1.080.749</u>	<u>270.089</u>	<u>7.345.839</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-16 €
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	5.141.117
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	2.204.722
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	607.742

Toelichting:

Voorziening reorganisatie- en veranderkosten 2009: de voorziening dient ter dekking van de in 2009 gestarte reorganisatie ten behoeve van de kosten voor een sociaal plan in verband met de afbouw van personeel. De onttrekking heeft betrekking op de daadwerkelijk gemaakte kosten in 2016. De vrijval heeft betrekking op personeel dat in 2016 uit dienst is gegaan. Hiermee is deze voorziening volledig afgewikkeld.

Voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen: de voorziening uitgestelde personeelsbeloningen betreft de verplichtingen die voortvloeien uit de aanwezigheid van een langdurig dienstverband, in het bijzonder jubileumuitkeringen. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde (op basis van een rekenrente van 0,98%). In de berekening is tevens rekening gehouden met verwachte toekomstige salarisstijgingen en verwachte tussentijdse uitstroom van personeelsleden.

Voorziening langdurig zieken: deze voorziening wordt gevormd ter dekking van de op de balansdatum bestaande verplichting inzake de loondoorbetaling van personeelsleden die per deze datum arbeidsongeschikt zijn. Langdurig zieken worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De voorziening is berekend tegen 100% salariskosten in het eerste jaar en 70% in het tweede jaar, verhoogd met sociale lasten. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening ziektewet tijdelijke dienstverbanden: in het kader van de modernisering Ziektewet is in 2014 gekozen voor eigenrisicodragerschap voor de Ziektewet Flex. Hiervoor is een voorziening getroffen aan de hand van de lopende dossiers. De voorziening wordt elk jaar opnieuw berekend aan de hand van gegevens van tijdelijke personeelsleden die per balansdatum ziek uit dienst zijn.

Voorziening financiële gevolgen 65+: voor het eigenrisicodragerschap WGA (werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten) is een verzekering afgesloten. Vanwege de wetswijziging omtrent de AOW leeftijd vallen enkele medewerkers die een WGA uitkering ontvangen niet onder de dekking vanaf hun 65e leeftijd. Hiervoor is een voorziening opgenomen. Deze is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 0,98%.

Voorziening PLB (Persoonlijke Levensfase Budget) uren: er is een voorziening getroffen voor de reeds opgebouwde PLB rechten van alle medewerkers. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening éénmalige bijschrijving 200 PLB uren: de voorziening persoonlijk levensfase budget (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45 tot en met 49 jarigen. Bij de bepaling van de omvang van de voorziening is op basis van ervaringscijfers rekening gehouden met het personeelsverloop. Deze voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 0,98%.

Toelichting (vervolg):

Voorziening WGA (werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten) verzekering eigen risico: Zuyderland Zorgcentra is eigen risicodragers voor de WGA. Vanaf 2016 is besloten om bij de huidige verzekeraar maar voor 50% verzekerd te zijn. Voor het gedeelte van 50% waarover Zuyderland risico loopt is een voorziening opgenomen. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening onregelmatigheidstoeslag: Vooruitlopend op het eindbod van de nieuwe cao ziekenhuizen heeft het NVZ geadviseerd om een bedrag te reserveren dat in 2017 tot en met 2019 als eenmalige uitkering uitbetaald dient te worden ter compensatie van de niet uitgekeerde onregelmatigheidstoeslag over vakantie-uren met betrekking tot voorgaande jaren (2012-2014) ter hoogte van €1,1mln.

8. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Schulden aan banken	41.225.310	44.442.229
Totaal langlopende schulden	<u>41.225.310</u>	<u>44.442.229</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Stand per 1 januari	47.642.004	42.425.441
Bij: nieuwe leningen	0	8.400.000
Af: aflossingen	3.199.754	3.183.437
Stand per 31 december	<u>44.442.250</u>	<u>47.642.004</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>3.216.940</u>	<u>3.199.775</u>
Stand per 31 december	<u>41.225.310</u>	<u>44.442.229</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de schulden als langlopend moet worden beschouwd:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	3.216.940	3.199.775
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	41.225.310	44.442.229
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	28.167.788	31.462.547

Toelichting:

De aflossingsverplichtingen betreffende 2017 zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Voor een nadere specificatie op de langlopende schulden wordt verwezen naar 1.7 "Overzicht langlopende schulden".

Voor verstrekte zekerheden wordt verwezen naar 1.5 onderdeel 10 "Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen".

9. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	3.216.811	3.199.773
Korte termijndeel a fonds perdu	167.954	156.738
Schulden uit hoofde van transitierегeling	129	32.746
Belastingen en sociale premies	2.916.054	2.854.233
Schulden inzake pensioenen	1.339.019	1.205.663
Nog te betalen salarissen	560.234	959.939
Vakantiegeld	2.095.083	1.963.944
Vakantiedagen	524.663	283.852
Overige schulden	1.957.434	1.828.887
Nog te betalen kosten	725.907	977.347
Vooruitontvangen opbrengsten	1.353.553	577.140
Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen	18.584	1.390
Schulden op groepsmaatschappijen	8.211	34.797
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>14.883.636</u>	<u>14.076.449</u>

Toelichting:

Aflossingsverplichtingen langlopende leningen: dit betreft het deel van de langlopende leningen dat in 2017 moet worden afgelost.

Nog te betalen salarissen: De daling ten opzichte van 2015 wordt veroorzaakt door een in 2015 opgenomen reservering voor nog uit te betalen ORT over vakantiedagen betreffende 2015 welke in 2016 is uitgekeerd. Vanaf 2016 wordt de ORT over vakantiedagen maandelijks uitbetaald.

Overige schulden: betreft met name nog te betalen premies WGA verzekeringen en onder de schulden verantwoorde ontvangen gelden voor kleinschalig wonen welke nog tot kosten zullen leiden.

Nog te betalen kosten: dit betreft een reservering voor kosten (met name huur, onderhoud en energie) welke gemaakt zijn in 2016 en waarvoor de facturen worden verwacht in 2017.

Vooruitontvangen opbrengsten: dit betreft met name projectsubsidies welke in 2016 gestegen zijn ten opzichte van het voorgaande jaar.

Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen: De renteberekening over het rekening-courantsaldo vindt plaats op basis van 1-jaars Euribor + 1,0%. Maandelijks vindt er een afrekening van de rekening-courant posities tussen de Zuyderland entiteiten plaats.

Alle schulden hebben een kortlopend karakter.

10. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Aansprakelijkheden

Overeenkomstig de afgesloten kredietovereenkomst met het bankenconsortium (ING, ABN AMRO, BNG en Rabobank) treedt Zuyderland Zorgcentra BV op als kredietnemer en kan indien opportuun worden aangesproken om alle verplichtingen van de andere kredietnemer Stichting Zuyderland Medisch Centrum aan de banken na te komen, als ware het verplichtingen van de entiteit zelf.

Overzicht zekerheden

Zuyderland Zorgcentra BV heeft diversen leningen op basis van een hypotheek, deze zijn verstrekt door Rabobank, BNG, ING, ABN-AMRO, WfZ en de Nederlandse Waterschapsbank.

De zekerheden betreffen een Waarborgovereenkomst met WfZ en een aantal leningen op basis van gemeentegaranties.

Voor de langlopende leningen en hierop rustende zekerheden wordt verwezen naar 1.7 Overzicht langlopende schulden.

Daarnaast zijn alle roerende zaken, vorderingen, verzekeringen, bankrekeningen, intellectuele eigendomsrechten en domeinnamen en aandelen van Zuyderland Zorgcentra BV en overige schuldenaren verpand aan het bankenconsortium (ING, Rabobank, ABN ARMO en BNG).

Meerjarige financiële verplichtingen

Specificatie meerjarige financiële verplichtingen naar looptijd:

	Aantal	Contracten afgesloten in:					totaal
		2016	2015	2014	t/m 2013	€	
		€	€	€	€	€	
Contracten met looptijd 1 jaar	3	0	615.000	0	351.623	966.623	
Contracten met looptijd 2 jaar	1	216.412	0	0	0	216.412	
Contracten met looptijd 3 jaar	1	215.000	0	0	0	215.000	
Contracten met looptijd 4 jaar	1	0	0	825.000	0	825.000	
Contracten met looptijd => 5 jaar	13	0	16.626	0	3.792.903	3.809.529	
Totaal	19	431.412	631.626	825.000	4.144.526	6.032.564	

Toelichting:

In de meerjarige financiële verplichtingen zijn de jaarlijkse verplichtingen opgenomen. Op basis van de looptijden kunnen de totale verplichtingen bepaald worden. Van het totaalbedrag ad. € 6.032.564,- heeft € 2.284.236,- betrekking op onderhoudscontracten en servicecontracten, € 16.626,- op leasecontracten en € 3.731.702,- op huurcontracten.

Algemeen

Zuyderland Zorgcentra BV maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstelt aan kredietrisico, renterisico en kasstroomrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft Zuyderland een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de instelling te beperken. Dit beleid wordt ingezet op concern niveau. Zuyderland Zorgcentra BV zet geen afgeleide financiële instrumenten in. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van Zuyderland.

Kredietrisico

Zuyderland Zorgcentra BV loopt gezien de aard van de activiteiten een beperkt kredietrisico. Een groot deel van de vorderingen betreft vorderingen op verbonden partijen.

Het kredietrisico op externe partijen is geconcentreerd bij zorgverzekeraars en gemeenten voor een totaalbedrag van € 0,8 mln. Met deze zorgverzekeraars en gemeenten bestaat een lange relatie en deze hebben altijd aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

Rentekasstroomrisico

Zuyderland Zorgcentra BV loopt een beperkt rente- en kasstroomrisico over de rekening courant faciliteit van €10mln bij ABN AMRO, de langlopende lening met variabele rente bij de BNG (hoofdsom €8,4mln) en over de rekening courant verhoudingen met overige Zuyderland organisatie-onderdelen.

Liquiditeitsrisico

Zuyderland bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen, welke op concern niveau worden opgesteld. Het management ziet erop toe dat voor de instelling steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Voor een overzicht van de op 31 december 2016 niet contant gemaakte contractuele verplichtingen, zie de toelichting van niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen. Zuyderland Zorgcentra BV loopt geen liquiditeitsrisico als gevolg van afgeleide financiële instrumenten.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

1.6.1 Mutatieoverzicht materiële en financiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2016						
- aanschafwaarde	71.035.453	12.313.786	13.766.263	103.449	0	97.218.951
- cumulatieve afschrijvingen	37.018.854	7.603.952	5.930.162	0	0	50.552.968
Boekwaarde per 1 januari 2016	<u>34.016.599</u>	<u>4.709.834</u>	<u>7.836.101</u>	<u>103.449</u>	<u>0</u>	<u>46.665.983</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	504.581	0	2.261.694	449.925	0	3.216.200
- afschrijvingen	2.685.296	552.865	1.529.136	0	0	4.767.297
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	1.320.058	1.970.688	872.961	0	0	4.163.707
.cumulatieve afschrijvingen	1.320.058	1.970.688	872.961	0	0	4.163.707
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	2.083.749	69.251	24.856	0	0	2.177.856
cumulatieve afschrijvingen	2.113.457	47.605	20.882	0	0	2.181.944
per saldo	-29.708	21.646	3.974	0	0	-4.088
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-2.151.007</u>	<u>-574.511</u>	<u>728.584</u>	<u>449.925</u>	<u>0</u>	<u>-1.547.009</u>
Stand per 31 december 2016						
- aanschafwaarde	68.136.227	10.273.847	15.130.140	553.374	0	94.093.588
- cumulatieve afschrijvingen	36.270.635	6.138.524	6.565.455	0	0	48.974.614
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>31.865.592</u>	<u>4.135.323</u>	<u>8.564.685</u>	<u>553.374</u>	<u>0</u>	<u>45.118.974</u>
Afschrijvingspercentage	0%, 2%, 5%, 10%	5%, 6,67%, 10%	10%, 20%	0,0%		

1.6.2 Mutatieoverzicht financiële vaste activa

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Te verrekenen afschr. inz. buiten gebruik gestelde MVA	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2016	0	0	0	0	0	0	849.881	849.881
Kapitaalstortingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen dividend	0	0	0	0	0	0	0	0
Verstrekte leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	0	0	0	0	0	0
(Terugname) waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0	424.939	424.939
Amortisatie (dis)agio	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>424.942</u>	<u>424.942</u>

1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016

Overzicht langlopende schulden ultimo 2016

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2015	Nieuwe leningen in 2016	Aflossingen in 2016	Restschuld 31 december 2016	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd eind 2016	Aflossingswijze	Aflossing 2017	Gestelde zekerheden
		€	jaar		%	€	€	€	€	€	jaar		€	
BNG - Lening G	1-jan-15	8.400.000	12	Hypothecair	2,15%+12mnds Euribor	7.700.000	0	700.000	7.000.000	3.500.000	9	lineair	700.000	Zie toelichting aangegeven met *
Nederlandse Waterschaps Bank	30-mrt-01	19.512.549	30	Hypothecair	3,935%	10.406.693	0	650.418	9.756.275	6.504.183	14	lineair	650.418	Borgtochtvereenk. gecureerd door hypotheek
Nederlandse Waterschaps Bank	30-mrt-01	4.537.802	20	Hypothecair	3,52%	1.361.341	0	226.890	1.134.451	0	4	lineair	226.890	Borgtochtvereenk. gecureerd door hypotheek
Nederlandse Waterschaps Bank	30-mrt-01	6.126.033	20	Hypothecair	3,52%	1.837.810	0	306.302	1.531.508	0	4	lineair	306.302	Borgtochtvereenk. gecureerd door hypotheek
ING/RABO/BNG Consortium	4-apr-11	17.000.000	20	Hypothecair	5,85%	14.733.333	0	566.667	14.166.666	11.333.333	14	lineair	566.667	Hypotheek
BNG - Lening H	4-jan-01	2.223.523	40	Hypothecair	5,625%	722.645	0	55.588	667.057	389.117	12	lineair	55.588	Gemeentegarantie Gemeente Sittard-Geleen
Rabobank	30-nov-98	1.157.311	25	Hypothecair	5,10%	533.205	0	56.081	477.124	149.476	7	annuïteit	59.031	Gemeentegarantie Gemeente Susteren-Echt
BNG	16-nov-98	5.876.283	25	Hypothecair	5,04%	2.701.197	0	282.470	2.418.727	777.926	7	annuïteit	296.706	Gemeentegarantie Gemeente Susteren-Echt
Rabobank	13-mrt-00	299.495	25	Hypothecair	3,25%	102.923	0	12.481	90.442	28.039	7	lineair	12.481	Hypotheek
BNG	17-jun-02	12.000.000	20	Hypothecair	3,95%	7.542.857	0	342.857	7.200.000	5.485.714	20	lineair	342.857	Borgtochtvereenk. gecureerd door hypotheek
Totaal						47.642.004	0	3.199.754	44.442.250	28.167.788			3.216.940	

* Deze leningen zijn opgenomen in de kredietovereenkomst van het bankenconsortium met als effectieve datum 1-1-2015, gecureerd door een hypotheek, diversie verpandingen (nader toegelicht onder "Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen") en een overeenkomst gedeelde zekerheden op WfZ-activa.

1.8 Toelichting op de resultatenrekening over 2016

11. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	95.407.961	93.044.530
Opbrengsten zorgverzekeringwet (exclusief subsidies)	30.784.227	29.320.315
Opbrengsten uit WMO prestaties	3.277.906	4.532.091
Overige zorgprestaties	285.283	175.262
Totaal	<u>129.755.377</u>	<u>127.072.198</u>

Toelichting:

Bij de vaststelling van het wettelijk budget aanvaardbare kosten is uitgegaan van de door de Nederlandse Zorgautoriteit vastgestelde tarieven. De opbrengsten zijn vooral gestegen als gevolg van een stijgende zorgzwaarte. Door de indexeringsmethodiek van de Nederlandse Zorgautoriteit was de indexering in de tarieven 2016 per saldo nihil.

De opbrengsten zorgverzekeringwet zijn gestegen ten opzichte van 2015 als gevolg van zowel indexering als een stijgend volume.

In de WMO is sprake van een dalend volume met name door bezuinigingsdoelstellingen binnen de gemeenten die leiden tot een daling van de indicaties zowel in aantal als in omvang.

12. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS (waaronder opleidingsfonds)	3.086.278	3.063.837
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	38.020	39.935
Totaal subsidies	<u>3.124.298</u>	<u>3.103.772</u>

Toelichting:

De rijksbijdrages werkplaatsfunctie betreffen de loonbelastingvermindering met betrekking tot onderwijs. De subsidies vanwege het Ministerie van VWS hebben betrekking op stageplaatsen zorg, alsmede de vanuit de AWBZ overgehevelde subsidieregelingen.

13. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Overige dienstverlening	916.462	933.558
Overige opbrengsten	1.589.491	1.828.410
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	<u>2.505.953</u>	<u>2.761.968</u>

Toelichting:

Onder overige dienstverlening zijn onder andere maaltijdverzorging voor derden en restaurantopbrengsten verantwoord.

De overige opbrengsten hebben met name betrekking op extramuraal fysiotherapie, aan Zuyderland Thuiszorg in rekening gebrachte kosten, huren en aan bewoners en patiënten in rekening gebrachte kosten zoals kosten van de CAI, telefoonkosten, kosten van ontspanning, inrichting etc.

De daling ten opzichte van 2015 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in 2015 een incidentele verrekening heeft plaatsgevonden met Thuiszorg BV welke leidde tot hogere overige opbrengsten in dat jaar.

LASTEN

14. Personeelskosten

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Lonen en salarissen	52.889.020	50.072.792
Sociale lasten	9.068.462	8.097.654
Pensioenpremie	4.159.207	4.059.260
Andere personeelskosten	1.240.705	1.114.638
Binnen Zuyderlandconcern verrekende personeelskosten	<u>4.058.658</u>	<u>3.979.077</u>
Subtotaal	71.416.052	67.323.421
Personeel niet in loondienst	1.218.042	1.463.181
Totaal personeelskosten	<u><u>72.634.094</u></u>	<u><u>68.786.602</u></u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden	<u>1.316</u>	<u>1.296</u>

Toelichting:

Bij lonen en salarissen zijn de brutokosten aangegeven.

De aan derden doorberekende personele kosten zijn opgenomen bij de bedrijfsopbrengsten.

De personele bezetting betreft alle werknemers inclusief oproepkrachten, doch exclusief stagiaires, BVP-leerlingen, specialisten in vrij beroep, consultants en overig ingehuurd personeel en vrijwilligers en intern doorberekende personeelsleden.

De stijging in personele kosten wordt met name veroorzaakt door de jaarlijkse stijging als gevolg van periodiekstijgingen, een hogere personele inzet passend bij verzwaring van het zorgprofiel van de cliëntpopulatie en een stijgende extramurale productie en cao-effecten, waaronder de vorming van een voorziening onregelmatigheidstoelage over vakantiedagen met betrekking tot voorgaande jaren ter hoogte van €1,1 mln.

De binnen Zuyderland concern doorberekende personeelskosten hebben betrekking op de in rekening gebrachte kosten door de ondersteunende en faciliterende organisatie-onderdelen binnen het Zuyderland concern.

De kosten voor personeel niet in loondienst zijn gedaald ten opzichte van 2015 voornamelijk als gevolg van een efficiëntere planning van de flexibele inzet van eigen personeel.

15. Afschrijvingen op materiële en financiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	4.767.297	4.701.314
- financiële vaste activa	424.939	424.939
Totaal afschrijvingen	<u>5.192.236</u>	<u>5.126.253</u>
Subtotaal afschrijvingen		
Binnen Zuyderlandconcern verrekenende afschrijvingskosten	562.830	341.268
Afschrijvingskosten zorginfrastructuur	384.000	406.705
Totaal afschrijvingen	<u>6.139.066</u>	<u>5.874.226</u>

Toelichting:

De afschrijvingen betreffen naast reguliere afschrijvingen tevens de versnelde afschrijving van de zorgcentra Odilia, St. Anthonius en de Kollenberg als gevolg van een verkorte bedrijfseconomische levensduur.

16. Overige bedrijfskosten en bijzondere lasten

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	7.517.655	7.666.552
Algemene kosten	32.920.104	32.939.787
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	2.071.026	1.845.013
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	1.903.054	1.749.747
- Energie gas	1.005.697	1.129.771
- Energie stroom	750.091	794.566
- Energie transport en overig	87.001	45.385
Subtotaal	<u>3.745.843</u>	<u>3.719.469</u>
Huur en leasing	3.637.469	3.799.185
Dotaties en vrijval voorzieningen	0	-633.360
Binnen Zuyderlandconcern verrekende bedrijfskosten	3.318.726	3.253.652
Overige lasten	<u>153.659</u>	<u>129.394</u>
Subtotaal	<u>53.364.482</u>	<u>52.719.692</u>
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>53.364.482</u></u>	<u><u>52.719.692</u></u>

Toelichting:

Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten

De voedingsmiddelen en hotelmatige kosten zijn gedaald ten opzichte van 2015 als gevolg van gerealiseerde besparingen in de hotelmatige kosten passend bij de achterblijvende omzetindexering.

Algemene Kosten

Onder algemene kosten zijn onder andere de door Zuyderland Thuiszorg BV (€ 20,3 mln) en Stichting Zuyderland Medisch Centrum (€9,4 mln) in rekening gebrachte kosten verantwoord, vanwege de door Zuyderland Zorgcentra aan deze organisatie-onderdelen uitbestede zorgactiviteiten. Bij Zuyderland Thuiszorg BV gaat het om thuiszorgactiviteiten, bij de Stichting Zuyderland Medisch Centrum betreft het verpleeghuisactiviteiten van Zuyderland Revalidatie en indicatievrije advisering. De inkomsten voor al deze activiteiten worden verkregen via contractering en budget van Zuyderland Zorgcentra BV.

Patiënt- en bewonersgebonden kosten

De stijging t.o.v. vorig jaar is grotendeels het gevolg van kostenindexering.

Onderhoud en energiekosten

De kostenontwikkeling is per saldo in lijn met het voorgaande jaar waarbij hogere onderhoudskosten als gevolg van kwaliteitsverbetering en indexering worden ondervangen door een lager energieverbruik.

Huur en leasing

Het aantal gehuurde objecten is ongewijzigd. De daling van de kosten worden veroorzaakt doordat er voor enkele locaties sprake is van een jaarlijks afnemende huur.

Dotaties en vrijval voorzieningen

In 2015 was sprake van een eenmalige vrijval van de voorziening herstelkosten (€ 0,6mln) bij verkoop van buiten gebruik gestelde activa.

Binnen Zuyderland concern verrekende bedrijfskosten

Deze hebben betrekking op de in rekening gebrachte overige kosten door de ondersteunende en faciliterende organisatie-onderdelen binnen het Zuyderland concern.

17. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Financiële lasten		
Rentelasten	1.511.688	1.760.736
Subtotaal financiële lasten	<u>1.511.688</u>	<u>1.760.736</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>1.511.688</u>	<u>1.760.736</u>

Toelichting

De rentelasten hebben betrekking op langlopende leningen (€2,1mln) en de rekening-courant faciliteit (€36k), verminderd met de rentevergoeding op de intercompany leningen verstrekt aan Stichting Zuyderland Medisch Centrum en Stichting Zuyderland Zorg (-€627k).

18. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De bezoldiging van de functionarissen die over 2016 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

1	Functionaris (functienaam)	H.J.G.M. Leenders
2	In dienst vanaf (datum)	Directeur
3	In dienst tot (datum)	04-06-1992
4	Deeltijdfactor (percentage)	100%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	143.174
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	143.174
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	10.771
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	-
	Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)	153.945
11	Beloning 2015	174.599
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	V
13	Norm 2016	179.000
14	Overgangsregeling	nvt
15	Overschrijding	-

Toelichting:

Vanaf 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van toepassing. Deze wet stelt eisen aan de toelichting in de jaarrekening van instellingen in de publieke en semipublieke sector over de bezoldiging van zogenoemde topfunctionarissen. De leden van de Raad van Toezicht, de Raad van Bestuur en de directies van Cure en Care zijn onder de WNT geclassificeerd als topfunctionaris. Voor een overzicht van uit collectieve middelen gefinancierde topinkomens wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en de Stichting Zuyderland Zorg onderdeel 1.9 onderdeel 24.

De toegepaste salarisregelingen van de bestuurders zijn gebaseerd op de beloningscode Bestuurders in de Zorg (BBZ), die op 11 juni 2009 door de ledenvergadering van de NVTZ werd vastgesteld.

De bezoldiging van de heer Leenders past binnen de kaders van de WNT.

19. Honoraria onafhankelijke accountant

Voor een overzicht van de accountantskosten wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en de Stichting Zuyderland Zorg onderdeel 1.9 onderdeel 25.

20. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

21. Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van Zuyderland Zorgcentra BV heeft de jaarrekening 2016 vastgesteld op 4 mei 2017.

De Raad van Toezicht van Zuyderland Zorgcentra BV heeft de jaarrekening 2016 goedgekeurd op 24 mei 2017.

22. Resultaatbestemming

Het resultaat is toegevoegd aan het collectief gefinancierd gebonden vermogen binnen het eigen vermogen en staat derhalve niet vrij ter beschikking.

23. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

24. Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

Raad van Bestuur

Origineel is ondertekend door de voltallige Raad van Bestuur.

Drs. D.M.F. Jongen, voorzitter

Drs. R.E.A. Goffin, CFO

Ing. C. Sterk, lid

Raad van Toezicht

Deze jaarrekening wordt niet ondertekend door de leden van de Raad van Toezicht aangezien deze de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Zuyderland Medisch Centrum/Stichting Zuyderland Zorg, waarin de cijfers van Zuyderland Zorgcentra BV zijn geconsolideerd, hebben ondertekend.

2 OVERIGE GEGEVENS

2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

Niet van toepassing.

2.2 Nevenvestigingen

Zuyderland Zorgcentra BV heeft geen nevenvestigingen.

3 CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van toezicht van Zuyderland Zorgcentra B.V.

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zuyderland Zorgcentra B.V. op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016 van Zuyderland Zorgcentra B.V. te Sittard-Geleen ('de vennootschap') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de winst-en-verliesrekening over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Zuyderland Zorgcentra B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: e0402612

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Flight Forum 840, 5657 DV Eindhoven, Postbus 6365,
5600 HJ Eindhoven
T: 088 792 00 40, F: 088 792 94 13, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verklaring over de in het verslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het verslag andere informatie, die bestaat uit:

- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 24 mei 2017
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door M.A. Spaans-den Heijer RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van Zuyderland Zorgcentra B.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.